

ข้อบังคับ

การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงตราข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ประกาศใช้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“ร่างพระราชบัญญัติ” หมายความว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วย

“สภา” หมายความว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญ

“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า องค์กรตามมาตรา ๒๖ (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) และคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

ข้อ ๕ ในการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

ในการดำเนินการเลือกตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม

ข้อ ๖ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ก่อนที่จะดำเนินการเลือกประธานสภานั้น ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาต่อที่ประชุมสภา

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อสองชื่อหรือมากกว่าสองชื่อ ให้มีการลงคะแนนเลือกโดยการเขียนชื่อผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนเป็นรายคน โดยนำซองใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้น ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคะแนนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน และผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๒) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกเกินกว่าหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดดังกล่าวมา ให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๓) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคนและมีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองเกินกว่าหนึ่งคน ให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกและลำดับที่สองทุกคนมาให้สมาชิกลงคะแนน ทั้งนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุมสภา

ข้อ ๗ ในการเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภามากกว่าหนึ่งคน ให้เลือกรองประธานสภาคนหนึ่งที่หนึ่ง ก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนต่อไปตามลำดับ

ข้อ ๘ ในการเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ เมื่อได้เลือกประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งไปยังประธานคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งต่อไป

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา

รองประธานสภาและเลขาธิการ

ข้อ ๑๐ ประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภา

(๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภา

(๓) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา

(๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก

(๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๖)

(๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิถกกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๑ รองประธานสภา มีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและหน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มิ
รองประธานสภา ให้รองประธานสภาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาตามลำดับที่เรียงไว้ในข้อ ๑

ข้อ ๑๒ เลขานุการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) นัดประชุมสภา และนัดประชุมคณะกรรมการครั้งแรก

(๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมการเข้าปฏิบัติหน้าที่

(๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง

(๔) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง

(๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง

(๖) รักษาสรพเอกสารและข้อมูลของสภา

(๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้

(๘) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและ
ข้อบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ

(๙) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓

การประชุมสภา

ส่วนที่ ๑

วิธีการประชุม

ข้อ ๑๓ การประชุมสภาย่อมเป็นการเปิดเผย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อย
กว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมสภาที่เป็นารเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง และหรือวิทยุโทรทัศน์ เครื่องขยายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์วงจรมัดภายในบริเวณสภา และล่ามภาษามือตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการประชุมได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก รัฐมนตรีและผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานและห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียง เครื่องบันทึกภาพ หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของสภา

ข้อ ๑๔ การประชุมให้เป็นไปตามกำหนดที่สภามีมติไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่สมควรจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาให้เรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๑๕ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้แจ้งนัดในที่ประชุมสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือนัดเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่านั้นหรือนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๒ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานสภาจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ ๑๗ การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทั่งถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใจของระเบียบวาระการประชุมก็ได้

ข้อ ๑๘ ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุมทุกครั้ง และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่จัดไว้

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมเมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมสภายืนขึ้นจนกว่าประธานจะได้นั่งลง

ข้อ ๑๙ เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ข้อ ๒๐ เมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมหรือพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว ประธานสภาและรองประธานสภาไม่อาจมาประชุมได้ ให้เลขาธิการแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบ ในกรณีเช่นนี้ให้เลขาธิการขออนุมัติที่ประชุมสภา เพื่อเชิญสมาชิกผู้มียุสสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น โดยให้นำความในข้อ ๖ ยกเว้นความในวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการลงคะแนนเลือกประธานเฉพาะคราว ให้กระทำการเปิดเผยตามข้อ ๖๓

ข้อ ๒๑ ในการประชุมสภา ให้ที่ประชุมสภาพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๒ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธาน

ข้อ ๒๓ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมสภา ให้ประธานพิจารณาอนุญาต

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้นก็

ข้อ ๒๔ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมสภาในปัญหาใด ๆ หรือสั่งพักการประชุมเลื่อนการประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยมิได้มอบหมายให้รองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม

ข้อ ๒๕ รายงานการประชุมสภาเมื่อคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรองให้ทำสำเนาไว้สามฉบับ ณ ที่ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ประกาศกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้

รายงานการประชุมสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาประชุม และที่ขาดประชุม

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมสภาดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นยันคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๖ ในการตรวจรายงานการประชุมสภาครั้งใด ถ้ามีผู้ใดกล่าวถ้อยคำหรือข้อความใด ๆ และได้มีการถอนหรือถูกสั่งให้ถอนถ้อยคำหรือข้อความนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมพิจารณาว่าสมควรจะตัดถ้อยคำหรือข้อความดังกล่าวออกหรือไม่ ถ้าเห็นสมควรให้ตัดออก ให้บันทึกว่า “มีการถอนคำพูด” หรือ “ถูกสั่งให้ถอนคำพูด” แล้วแต่กรณี ไว้ในรายงานการประชุมสภาครั้งนั้น ส่วนถ้อยคำหรือข้อความที่ตัดออกให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุมของคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๒๗ รายงานการประชุมสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภา และตรวจรายงานการประชุมแก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการจะต้องแถลงต่อที่ประชุมสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๒๘ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมสภาครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมสภาที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุมสภาที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาสิ้นสุดลง ให้เลขาธิการบันทึกเหตุอันไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๒๕ สภาอาจมีมติให้จกรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

ข้อ ๓๐ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภา

ข้อ ๓๑ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่มีการกล่าวหรือปรากฏในการประชุมได้

ข้อ ๓๒ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมสภา ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีมติของสภาให้เปิดเผยและข้อความที่ห้ามโฆษณาตามข้อ ๓๑

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ข้อ ๓๓ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภาและต้องมีสมาชิกรับรอง ไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๔ ญัตติตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญและญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๕ ญัตติขอให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดคณะหนึ่งหรือญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ญัตติตามวรรคหนึ่ง กรณีขอให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญแล้วแต่กรณีนั้น จะต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน และจะต้องไม่ซ้ำหรือซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะต่าง ๆ

ข้อ ๓๖ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ

(๑) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน

(๒) ขอให้เปลี่ยนแปลงวาระการประชุม

(๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๕ หรือข้อ ๓๑

(๔) ญัตติตามข้อ ๓๓ ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ ข้อ ๖๔ ข้อ ๗๐ ข้อ ๑๑๓ ข้อ ๑๒๖ ข้อ ๑๖๐

หรือข้อ ๑๖๒

(๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๗ เมื่อที่ประชุมสภากำลังปรึกษาญัตติโดยอยู่ ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติดังต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใ้ร่างพระราชบัญญัติ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน เพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ข้อ ๓๘ ญัตติตามข้อ ๓๗ (๖) และ (๗) ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๓๙ ญัตติตามข้อ ๓๗ (๗) ห้ามมิให้เสนอ

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

(๓) ในการสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งตามกฎหมายตามหมวด ๕

ข้อ ๔๐ ในกรณีของที่ประชุมสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ข้อ ๔๑ ญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อทำญัตติที่เสนอ

ข้อ ๔๒ ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นในที่ประชุม

ข้อ ๔๓ การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติหรือการถอนญัตติที่ประธานสภาตั้งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมและได้ส่งให้สมาชิกแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมสภา

ข้อ ๔๔ การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติ จะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติตามข้อ ๑๑๕

ข้อ ๔๕ การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำ ได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาตั้งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่ประธานสภาตั้ง บรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมสภา

ข้อ ๔๖ ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภา หรือผู้เสนอญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะพิจารณาเห็นเป็นอย่างอื่น

คำแปรญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภา หรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย คำแปรญัตตินั้นเป็น อันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองนั้นต้องมอบแก่สมาชิกและ ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ ๔๗ ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ญัตตินั้นตกไป เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ข้อ ๔๘ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติมีหลายคนให้ประธาน อนุญาตให้ใช้สิทธิอภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมการผู้รับมอบหมายจากกรรมการซึ่งได้สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ หรือสมาชิกผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ ไว้ในชั้นคณะกรรมการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้เสนอญัตติด้วย

ข้อ ๔๘ เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ ๔๗ ได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้านย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับ และมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๕๐ ถ้ามีผู้อภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติหรือผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๕๑ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น หรือใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่าน หรือนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภา เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใสร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามมิให้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๕๒ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นยุติการอภิปรายก็ได้ แม้จะมีได้ฝ่าฝืนข้อ ๕๑ ก็ตาม

ข้อ ๕๓ สมาชิกผู้ใดเห็นว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับและประสงค์จะประท้วง ให้ยื่นและยกมือขึ้น ฟันศึรยะ ประธานจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานดังกล่าวให้ถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น และเมื่อประธานวินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ผู้อภิปรายต้องถอนคำพูดตามคำสั่งของประธาน

ข้อ ๕๔ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนได้เอง หรือเมื่อมีผู้ประท้วง หรือตามคำสั่งของประธานตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๕ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

- (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย
- (๒) ที่ประชุมสภาลงมติให้ปิดอภิปราย
- (๓) ที่ประชุมสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ ๕๖ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุม สภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๗ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก นอกจากในกรณีที่ที่ประชุม สภาจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึงให้ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมสภาจะลงมติ เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานให้สัญญาณแจ้ง สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ ๕๘ ประธานอาจอนุญาตให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมสภาก็ได้

ข้อ ๕๙ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและ นั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมสภายืนฟัง ด้วยอาการสำรวมตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ประธานขอให้ที่ประชุมสภาลงมติ

ข้อ ๖๑ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเอาเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ในรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้

เสียงข้างมากนั้น ในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียง ฝ่ายที่มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีเกินสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียง ฝ่ายที่มากที่สุด

ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียง ชี้ขาดของประธาน ให้กระทำการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๖๒ ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการ เป็นการเปิดเผย เว้นแต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองมากกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกในที่ ประชุมสภาให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ ๖๓ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) ยกมือขึ้นพร้อมบัตรลงคะแนน ผู้เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้แสดงบัตรลงคะแนนสีขาว โดยบัตรลงคะแนนดังกล่าวให้สมาชิกลงลายมือชื่อและหมายเลขประจำตัวสมาชิกกำกับไว้ด้วย

(๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๖๐

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๒) ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับบัตรลงคะแนนจากสมาชิกมาเพื่อดำเนินการตรวจนับคะแนนต่อไป

ข้อ ๖๔ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O)

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๒) ให้สมาชิกนั่งลงในที่ที่จัดไว้ และให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่แจกกระดาษและซองให้แก่สมาชิกทุกคน และเมื่อสมาชิกเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองแล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับมาเพื่อส่งให้แก่กรรมการตรวจนับคะแนนดำเนินการต่อไป และในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

ข้อ ๖๕ ก่อนออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานให้สัญญาณแจ้งสมาชิกทราบเพื่อพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๖ ลำดับการลงมตินั้นให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้วย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอันเสียไป

ข้อ ๖๗ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖๘ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตามข้อ ๖๓ (๑) หรือออกเสียงลงคะแนนลับตามข้อ ๖๔ (๑) อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จได้ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๖๙ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมสภาทันที ในกรณีเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

ข้อ ๗๐ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ ก็ให้มีการนับใหม่ เว้นแต่คะแนนเสียงมีความต่างกันเกินกว่าสิบคะแนน จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่มิได้

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวตามข้อ ๖๓ หรือข้อ ๖๔ ซึ่งอยู่ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียงโดยวิธีดังกล่าวในข้อ ๖๓ (๑) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ ๗๑ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้านให้ประธานถามที่ประชุมสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยกับญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๗๒ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการลงมติการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกการลงมติดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

หมวด ๔

กรรมวิธีการ

ข้อ ๗๓ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย

คณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะประกอบด้วยกรรมวิธีการจำนวนไม่น้อยกว่าเก้าคน แต่ไม่เกินสิบสามคน และให้มีจำนวนยี่สิบเอ็ดคณะ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกษตร การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต การแปรรูป และธุรกิจเกษตร รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการพัฒนาการเกษตร

(๒) คณะกรรมการการคมนาคม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์นาวี

(๓) คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดการเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงินของประเทศ

(๔) คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค

(๕) คณะกรรมการการต่างประเทศ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สถานการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้น อันอาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ รวมทั้งภาพลักษณ์ของประเทศ

(๖) คณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศึกษาปัญหาการใช้ การป้องกัน การแก้ไข และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๗) คณะกรรมการการปกครอง

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน การบริหารกิจการท้องถิ่น การพัฒนาระบบราชการ และการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงการปกครองรูปแบบพิเศษ

(๘) คณะกรรมการการพลังงาน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงานและผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน

(๙) คณะกรรมการการพาณิชย์

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การบริการ การส่งออก คุณภาพการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญา

(๑๐) คณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง รวมทั้งการวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

(๑๑) คณะกรรมการการยุติธรรม การตำรวจและสิทธิมนุษยชน

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายด้านการบริหารงานยุติธรรมและกระบวนการยุติธรรม การส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และ

องค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งติดตามตรวจสอบการกระทำ หรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทย เป็นภาคีกิจการตำรวจ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในประเทศ

(๑๒) คณะกรรมการการแรงงานและสวัสดิการสังคม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษา เรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแรงงานในประเทศ และแรงงานไทยในต่างประเทศ รวมทั้งการให้สวัสดิการ และการประกันสังคม

(๑๓) คณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษา เรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กิจการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม

(๑๔) คณะกรรมการการศาสนา จริยธรรม ศิลปะและวัฒนธรรม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษา เรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศาสนศึกษา การอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน การส่งเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทย

(๑๕) คณะกรรมการการศึกษาและการกีฬา

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือ ศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การศึกษาในส่วนสาระการเรียนรู้ศาสนาและศีลธรรม และ พัฒนาการศึกษาของชาติ การส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการกีฬาของชาติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและ อุปสรรคของการกีฬาของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๑๖) คณะกรรมการการสาธารณสุข

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือ ศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัย ของประชาชนและชุมชน

(๑๗) คณะกรรมการการอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยวของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๑๘) คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และความมั่นคงของมนุษย์

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ การส่งเสริมศักยภาพของชุมชนด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

(๑๙) คณะกรรมการกิจการองค์กรอิสระ

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น

(๒๐) คณะกรรมการความมั่นคง

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การรักษาความมั่นคงภายใน และการป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศ

(๒๑) คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุม

มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผล การรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการปฏิบัติตามมติของสภา การตรวจรายงานการประชุมของสภา และการเปิดเผยรายงานการประชุมลับของสภา

หากมีความจำเป็นสภาจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาเพิ่มขึ้นหรือลดจำนวนคณะกรรมการลงเมื่อใดก็ได้

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินหนึ่งคณะ

ข้อ ๑๔ การดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๑๓ ให้ที่ประชุมสภาตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง และให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความจำนงโดยยื่นต่อคณะทำงานตามแบบที่คณะทำงานกำหนดเพื่อที่จะดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสามคณะโดยเรียงตามลำดับความต้องการ ในกรณีที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดมีสมาชิกยื่นแสดงความจำนงจะดำรงตำแหน่งไว้น้อยกว่าหรือเกินกว่าจำนวนที่จะมีได้ในคณะกรรมการคณะนั้น ให้ใช้วิธีเฉลี่ยโดยหารหรือกับสมาชิกที่เกี่ยวข้องหรือใช้วิธีจับสลาก

การเลือกคณะกรรมการสามัญประจำสภาให้ที่ประชุมสภาพิจารณาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่ได้รับการพิจารณาจากคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในระหว่างคณะกรรมการสามัญประจำสภา คณะต่าง ๆ ตามข้อ ๑๓ ที่อาจมีความไม่ชัดเจนหรืออาจมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ และทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการตามภารกิจ ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาในแต่ละคณะดังกล่าว นัดประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ และหากไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้เสนอเรื่องต่อสภาเพื่อให้สภาพิจารณาดังคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเฉพาะกรณีนั้นต่อไป

ข้อ ๑๖ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบด้วยประธานสภาหรือรองประธานสภาที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่ง เป็นประธานคณะกรรมการ ประธานคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๑๓ วรรคสอง ทุกคณะ ประธานคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมือง ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผู้แทนคณะรัฐมนตรีจำนวนหนึ่งคน และเลขาธิการ เป็นกรรมการ และให้ที่ประชุมสภาเลือกตามข้อ ๑๔ อีกไม่เกินเก้าคน

คณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือเรื่องอื่นใดตามที่สภามอบหมายหรือตามที่ประธานสภามอบหมาย

(๒) กระทำการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอื่นของสภา

(๓) ประสานงานระหว่างสภากับคณะรัฐมนตรี องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกิจการของคณะกรรมการ

(๔) ประสานงานกับคณะกรรมการสามัญประจำสภาทุกคณะและสมาชิกเกี่ยวกับการพิจารณารายชื่อสมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ที่จะเสนอให้ที่ประชุมสภาเลือกเป็นกรรมการสามัญหรือกรรมการวิสามัญตามข้อ ๘๐ หรือข้อ ๘๘ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเหมาะสมและเป็นธรรม

(๕) การประสานงานระหว่างคณะกรรมการซึ่งจะเรียกบุคคลมาชี้แจงตามข้อ ๘๔ และข้อ ๘๕ เพื่อลดภาระของผู้มาชี้แจง

(๖) ดำเนินงานทางด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร การสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจการของสภา

(๗) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานสภา และการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ ของสภา

(๘) รับคำร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรเพื่อมอบต่อคณะกรรมการคณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา

(๙) พิจารณาเรื่องที่ประธานสภาส่งให้ตามข้อ ๑๖๕

(๑๐) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดของงบประมาณและการแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของสภาและสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๑๑) เสนอแนะต่อประธานสภาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกสภา

(๑๒) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสภา

ข้อ ๗๗ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินยี่สิบห้าคน ในจำนวนนี้ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการติดตามความคืบหน้าในการจัดทำรัฐธรรมนูญ เพื่อรายงานความเห็นต่อสภาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ การพัฒนาการเมือง และการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข้อ ๗๘ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินยี่สิบห้าคน ในจำนวนนี้ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด มีอำนาจหน้าที่

กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อ ๑๕ ประธานคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ จะเป็นประธาน คณะกรรมการวิสามัญประจำสภาในเวลาเดียวกันมิได้

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๖ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๘ การเลือกคณะกรรมการวิสามัญ ให้ที่ประชุมสภาเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ครั้งละหนึ่งชื่อหรือหลายชื่อก็ได้ การเสนอต้องมีสมาชิก รับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

ในการเลือกคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้คณะรัฐมนตรีเสนอ รายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในการเลือกคณะกรรมการวิสามัญเพื่อ กระทำการในเรื่องอื่น ๆ ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม แต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

การออกเสียงลงคะแนนเลือกคณะกรรมการ ให้สมาชิกออกเสียงลงคะแนน โดยเลือกบุคคลที่ ได้รับการเสนอชื่อเท่ากับจำนวนกรรมการที่จะเลือกตามวิธีที่ประธานกำหนด

ให้ประธานสภาและเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจนับคะแนน และให้ประธานสภา แจ้งผลการตรวจนับคะแนนและประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการในการประชุมครั้งนั้นหรือ ครั้งต่อไป

ให้ถือว่าผู้ได้รับการเลือกเป็นกรรมการตามวรรคห้าดำรงตำแหน่งกรรมการนับแต่วัน ที่สภาลงมติเลือก

ข้อ ๑๖ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และผู้สูงอายุ หรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ หากสภามีได้พิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์การเอกชนเกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ข้อ ๑๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมสภา มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๓ ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ๆ แต่มิให้เลือกประธาน คณะกรรมการสามัญประจำสภาจากผู้มีส่วนได้เสียขัดแย้ง มีตำแหน่งหรือฐานะที่อาจก่อให้เกิดการขัดกันกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการคณะนั้น

ให้กรรมการผู้มียุสสุตซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมการแต่ละคณะ โดยให้คณะกรรมการแต่งตั้งจากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ ตามรายชื่อที่เลขาธิการจัดทำเสนอ

คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการมีจำนวนไม่เกินสิบคน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ เพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามแต่จะมอบหมายได้ และให้นำข้อบังคับว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานและรองประธานคณะอนุกรรมการตามวรรคสี่ต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้น

ข้อ ๘๔ การออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขาธิการ

การนัดประชุมคณะกรรมการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขานุการ คณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมการ

ข้อ ๘๕ เพื่อลดภาระผู้มาชี้แจงแก่คณะกรรมการ ให้ประธานคณะกรรมการที่ประสงค์จะเรียกบุคคลตามข้อ ๘๔ แจ้งชื่อบุคคล ตำแหน่ง เรื่องที่ขอให้ชี้แจง วันและเวลาที่ขอให้มาชี้แจง ให้เลขาธิการทราบล่วงหน้าสามวัน และให้เลขาธิการแจ้งให้ประธานคณะกรรมการสามัญทุกคณะ และประธานคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๗๗ และข้อ ๗๘ ทราบ

เมื่อประธานคณะกรรมการสามัญหรือประธานคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๗๗ หรือข้อ ๗๘ ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่งแล้ว ปรากฏว่ามีกรณีที่คณะกรรมการซึ่งตนเป็นประธานอยู่นั้น กำลัง หรือกำลังจะพิจารณา สอบสวนหรือศึกษาเรื่องนั้นหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น และประสงค์จะเรียกบุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งมาชี้แจงด้วย ประธานคณะกรรมการที่ได้รับแจ้งอาจขอให้มีการประชุมร่วมกับคณะกรรมการ หรืออาจส่งผู้แทนไปร่วมในการพิจารณาของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งได้ ในกรณีนี้ ให้ถือว่าผู้แทนที่ส่งไปตามวรรคนี้เป็นกรรมการในคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณา แต่จะลงมติในเรื่องนั้นมิได้

ให้นำความในข้อนี้ไปใช้บังคับแก่การดำเนินการของคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๘๖ สมาชิกและผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ มีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

ข้อ ๘๗ ภายใต้งบข้อ ๘๖ ผู้เสนอญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำแทนได้ โดยยื่นต่อประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๘๘ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติแล้วแต่กรณี

ข้อ ๘๙ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการตามนัด จนเวลาผ่านไปเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่คณะกรรมการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นกรณีพิเศษก่อนเสร็จ การพิจารณาเรื่องนั้น

ข้อ ๙๐ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๙๑ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในข้อใด จะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๙๒ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภา

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวรรคหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ ๙๓ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่ คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๕๔ ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมการใดกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการจะกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องนั้นไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมสภา และที่ประชุมสภาอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่น สุดแต่ที่ประชุมสภาจะเห็นสมควร

ข้อ ๕๕ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) อายุของสภาสิ้นสุดลง

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิมตามข้อ ๕๔

(๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๕๖ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง สำหรับคณะกรรมการวิสามัญหากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานคณะกรรมการวิสามัญจะแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ก็ได้

หมวด ๕

การสรรหา การตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๕๗ เมื่อมีกรณีที่สภาจะต้องสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย ให้สภาแต่งตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ และความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้นเป็นกรณี ๆ ไป

การตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำให้เสร็จครบทุกรายภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ เมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว หากคณะกรรมการยังดำเนินการตรวจสอบรายใดไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าคณะกรรมการไม่มีความเห็นสำหรับรายนั้น

ข้อ ๕๘ การตั้งกรรมการสามัญตามข้อ ๕๗ ให้ตั้งจากสมาชิกที่คณะกรรมการวิสามัญกิจการสถานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอชื่อ มีจำนวนสามคน จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมสภาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาเสนอจากกรรมการคณะนั้น ๆ คณะละหนึ่งคน

ข้อ ๕๙ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย คณะกรรมการอาจเรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานอันจำเป็นจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นได้ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการมีหนังสือเชิญบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย มาให้ข้อเท็จจริง หรือชี้แจงเกี่ยวกับประวัติและความประพฤติที่ประสงค์จะทราบ หากปรากฏว่ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อ ให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย และข้อมูลหรือข้อเท็จจริงนั้นยังไม่เป็นที่ยุติ ให้บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมายมีสิทธิชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อความเป็นธรรม

ข้อ ๑๐๐ การประชุมคณะกรรมการให้กระทำการลับ โดยผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานคณะกรรมการ

ข้อ ๑๐๑ เมื่อคณะกรรมการดำเนินการตามหน้าที่เสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานต่อประธานสภา รายงานของคณะกรรมการดังกล่าวให้จัดทำเป็นรายงานลับ และให้ระบุข้อมูลหรือข้อเท็จจริง พยานหลักฐานอันจำเป็น พร้อมรายละเอียดเป็นรายบุคคล

ข้อ ๑๐๒ เมื่อประธานสภาได้รับรายงานของคณะกรรมการตามข้อ ๑๐๑ แล้ว ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้เลขาธิการจัดส่งเฉพาะระเบียบวาระการประชุมสภาและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกโดยไม่ต้องจัดส่งรายงานลับของคณะกรรมการดังกล่าวไปด้วย

ข้อ ๑๐๓ ในการประชุมสภาให้คณะกรรมการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการ ต่อที่ประชุมสภา โดยให้เลขาธิการแจกจ่ายสำเนารายงานลับของคณะกรรมการให้แก่สมาชิก เพื่อประกอบการพิจารณาในที่ประชุมสภา สำเนารายงานลับดังกล่าว สมาชิกจะนำออกนอกห้องประชุมมิได้

ก่อนนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการร้องขอต่อที่ประชุมสภาเพื่อให้มีการดำเนินการประชุมลับ

ในกรณีที่มิได้มีการประชุมลับ ให้ประธานสภาสั่งการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง และหรือวิทยุโทรทัศน์ ถ้ามี และให้เลขานุการส่งรายงานลับตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมเพื่อพิจารณาก่อนว่าจะสมควรเปิดเผยหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ ติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมเห็นว่าไม่สมควรเปิดเผย ให้เลขานุการแยกรายงานลับดังกล่าวออกจากรายงานการประชุมสภาและเก็บรักษาไว้ โดยจะเปิดเผยมิได้

ข้อ ๑๐๔ เมื่อที่ประชุมสภาได้พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สมาชิกส่งคืนสำเนารายงานลับของคณะกรรมการต่อเลขานุการในที่ประชุมสภา เพื่อนำไปทำลายตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป โดยให้ประธานคณะกรรมการหรือผู้ที่ประธานคณะกรรมการมอบหมาย เป็นผู้กำกับในการทำลายนั้น

ข้อ ๑๐๕ ให้นำความในหมวด ๔ ว่าด้วยกรรมวิธีการมาใช้บังคับกับการดำเนินการของคณะกรรมการโดยอนุโลม เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้แล้วในหมวดนี้

หมวด ๖

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๐๖ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

(๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ

(๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดเจน

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประธานสภาอาจกำหนดระเบียบในเรื่องต่อไปนี้

(๑) การสรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติและเหตุผลในการกำหนดสาระสำคัญนั้นแต่ละเรื่อง

(๒) การจัดทำตารางการแก้ไขเพิ่มเติมและเหตุผลที่ใช้พิจารณาแก้ไขในวาระต่าง ๆ

(๓) การเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ซึ่งทำหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ข้อ ๑๐๗ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและหากเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติไม่ชอบด้วยข้อ ๑๐๖ ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกรับทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ข้อ ๑๐๘ ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติซึ่งสมาชิกเป็นผู้เสนอนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๑๐๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๑๑๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามข้อนี้ สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้เสร็จภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงคณะกรรมการ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นหลักการในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ ๑๑๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อนที่สภาจะลงมติตามข้อ ๑๑๐ หากที่ประชุมอนุมัติ ก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อนสามสัปดาห์

เมื่อประธานได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นมาจากคณะรัฐมนตรีพร้อมข้อสังเกต หรือเมื่อพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งโดยคณะรัฐมนตรีมิได้ส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพร้อมข้อสังเกต ให้บรรจुर่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๑๒ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ ๑๑๓ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือกรรมการเต็มสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภาจะกระทำได้อต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคนและที่ประชุมสภานุมัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้

ข้อ ๑๑๔ ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งนั้น สภาจะมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๑๕ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา และให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๑๖ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามิชอบแก่ที่คณะรัฐมนตรี ศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๕๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๓ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ตั้งกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาและให้ความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยของประธานสภา และต้องส่งคืนกลับภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มติดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๔ เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติและรายงานของคณะกรรมการตามข้อ ๑๑๖ แล้ว ให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไปโดยให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๑๕ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการ และประธานมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้นคณะกรรมการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรฐานรวมกันไป

ข้อ ๑๒๐ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๑ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๒๐ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดมิได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๒๒ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

ข้อ ๑๒๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สาม ให้ที่ประชุมสภาลงมติว่าสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๒๔ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ หรือลงมติในวาระที่สามไม่สมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๑๒๕ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาลงมติในวาระที่สาม สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เลขาธิการส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๒๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภาให้ความเห็นชอบแล้วและให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตามข้อ ๑๒๕ มีข้อความผิดพลาด และสมควรได้รับการพิจารณาทบทวนอีกครั้ง ก่อนทรงลงพระปรมาภิไธย ประธานสภาอาจขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้อีกครั้งหนึ่ง หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุมก็ให้ดำเนินการได้

การขอปรึกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอนำกลับมาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน

การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และให้กระทำในที่ประชุมสภาโดยคณะกรรมการเต็มสภา เสร็จแล้วจึงให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑๕ ถึงข้อ ๑๒๕ ต่อไป

ข้อ ๑๒๗ ในกรณีที่เป็นการศึกษาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญในวาระที่สอง หากมิใช่เป็นการพิจารณาโดยกรรมการเต็มสภา ให้สภาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งขึ้นพิจารณา ประกอบด้วยกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองอย่างน้อยสามคน และผู้ที่เป็นกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ให้สภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นแล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒๘ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของประชาชน ประธานสภาอาจกำหนดระเบียบให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในร่างพระราชบัญญัติที่สภาหรือคณะกรรมการพิจารณาได้

หมวด ๓

การดำเนินการเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒๕ ให้นำข้อบังคับนี้มาใช้บังคับแก่การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้วและส่งให้สมาชิกสภา
ร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕
ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๓๐ ในการพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารที่คณะกรรมการ
ยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้วและส่งให้สภาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาส่งร่าง
รัฐธรรมนูญนั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองเป็นการด่วน และให้คณะกรรมการ
พิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานสภาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับร่าง
รัฐธรรมนูญดังกล่าว

เมื่อประธานสภาได้รับรายงานความเห็นของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุเข้า
ระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณาและเสนอความเห็นไปยัง
คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประธานสภาได้รับร่าง
รัฐธรรมนูญและเอกสารตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ

หมวด ๔

การตั้งกระทู้ถาม

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑๓๑ กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ

(๑) กระทู้ถามสด

(๒) กระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๓๒ กระทู้ถามแต่ละกระทู้ให้นับให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ข้อ ๑๓๓ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
- (๕) เป็นการให้ออกความเห็น
- (๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
- (๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๑๓๔ กระทู้ถามตามข้อ ๑๓๓ (๓) และ (๔) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๓๕ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินห้ากระทู้ และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินห้ากระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมาก ประธานสภา จะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้

การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุมสภา ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๓๖ การตอบกระทู้ถาม ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นเป็นผู้ตอบ เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นไม่อยู่หรือติดราชการสำคัญ จะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามนั้นได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาก่อนถึงระเบียบวาระการพิจารณากระทู้ถาม

ในการตอบกระทู้ถาม รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามก็ได้แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภา หรือแจ้งล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๓๗ การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำความในวาระหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓๘ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้ และเมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๑๓๕ กระตุ้นถามใดที่สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระตุ้นถามสิ้นสุดลงให้ถือว่ากระตุ้นถามนั้นตกไป
ข้อ ๑๔๐ กระตุ้นถามใดที่รัฐมนตรียังไม่ได้ออกเป็นอันตกไปเมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

ส่วนที่ ๒

กระตุ้นถามสด

ข้อ ๑๔๑ การตั้งกระตุ้นถามสด สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระตุ้นถามได้ครั้งละหนึ่งกระตุ้นถาม โดยให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระตุ้นถามก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุชื่อเรื่องที่จะถาม พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีนครหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (๒) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระตุ้นถามใดเป็นกระตุ้นถามสดหรือไม่

ข้อ ๑๔๒ ในสัปดาห์ใดมีกระตุ้นถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนห้ากระตุ้นถาม ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียงห้ากระตุ้นถาม ในจำนวนห้ากระตุ้นถามนี้หากปรากฏว่ามีกระตุ้นถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระตุ้นถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป

ข้อ ๑๔๓ กระตุ้นถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยตามข้อ ๑๔๑ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๔๒ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระกระตุ้นถามสดและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบทราบ

ข้อ ๑๔๔ กระตุ้นถามสดแต่ละกระตุ้นถามให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง

ข้อ ๑๔๕ ในระหว่างการถามกระตุ้นถามสด หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๓๓ ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม

ส่วนที่ ๓

กระตุ้นถามทั่วไป

ข้อ ๑๔๖ การตั้งกระตุ้นถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่า ถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

ข้อ ๑๔๓ ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๓๓ หรือมี ลักษณะตามข้อ ๑๓๔ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน

กระทู้ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถาม ให้จัดส่งไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๑๔๘ ให้บรรจุกระทู้ถามเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไป ยังรัฐมนตรีตามข้อ ๑๔๗ วรรคสอง

ข้อ ๑๔๙ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ไม่ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทั่วไปคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่ง กระทู้ เว้นแต่ไม่มีกระทู้ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ ๑๕๐ กระทู้ถามที่รัฐมนตรีได้ตอบในที่ประชุมสภาแล้ว ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิซักถามได้ อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานอนุญาต

หมวด ๕

การเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๑๕๑ การขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดย ระบุให้ชัดเจนว่าจะให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงในเรื่องใด

ให้ประธานสภาแจ้งการขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ไปยังนายกรัฐมนตรีและให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๕๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงข้อเท็จจริงในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถาม ข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีแล้ว สมาชิกมีสิทธิที่จะอภิปรายซักถามได้

ข้อ ๑๕๓ รัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถาม

รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ซักถามและอภิปรายในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๕๔ ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๐

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

ข้อ ๑๕๕ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาตามมาตรา ๑๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมสภาเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๕๖ ในการเปิดอภิปรายให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๑

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๕๗ สถานที่ประชุมสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่มีใช้สมาชิกสภาหรือเจ้าหน้าที่สภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมสภา

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมสภา

การแต่งกายของสมาชิกนั้น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๑๕๘ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ออกรำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้ออกจากที่ประชุมสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมสภาครั้งนั้น โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณที่ประชุมสภา

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ผู้ใดจะโต้แย้งมิได้

ข้อ ๑๕๕ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภาตลอดจนมารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้

หมวด ๑๒

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๖๐ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมสภา ลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภา ก็ให้งดใช้ข้อบังคับนั้นได้

ข้อ ๑๖๑ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาเป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ข้อ ๑๖๒ ในกรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอ ต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน และเมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุมเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ถือว่า คำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๑๖๓ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อ และต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำความในหมวด ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖๔ ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานแจ้งต่อที่ประชุมสภาในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

ข้อ ๑๖๕ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจง ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อประธานสภาตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องมีข้อความเป็นข้อเท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือ ละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

เมื่อประธานสภาได้รับคำร้องขอดังกล่าว ให้ส่งคำร้องขอนั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญ กิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นการด่วนเพื่อที่คณะกรรมการจะได้พิจารณาคำร้องขอดังกล่าวต่อไป และให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานสภาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ เพื่อประธานสภาจะได้ดำเนินการต่อไป

ให้เลขาธิการดำเนินการโฆษณาคำชี้แจงดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีกำหนดระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ประธานสภาเห็นควรจัดให้มีการโฆษณา คำชี้แจง และให้ส่งสมาชิกเพื่อทราบด้วย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖๖ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๖๗ ให้นำประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาใช้บังคับ กับสมาชิกและกรรมการ โดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีการตราและประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวล จริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการแล้ว

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญกร่างข้อบังคับว่า ด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วัน ประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๖๘ ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมสภาที่ใช้บังคับ อยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่า จะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๖๕ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตามกฎหมายว่าด้วยจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่าย
รัฐสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และให้เลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่
เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕

มีชัย ฤชุพันธุ์

ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ